

vonnis

RECHTBANK AMSTERDAM

Sector civiel recht, voorzieningenrechter

zaaknummer / rolnummer: 484939 / KG ZA 11-391 HJ/JWR

Vonnis in kort geding van 28 april 2011

in de zaak van

de besloten vennootschap met beperkte aansprakelijkheid
SCHOOLKRANTDRUKKERIJ B.V.,
gevestigd te Utrecht,
eiseres bij dagvaarding van 15 maart 2011,
advocaat mrs. E.H. Hoogenraad en E.C. den Ouden te Amsterdam,

tegen

de besloten vennootschap met beperkte aansprakelijkheid
APPRENTICE PRAKTISCHE COMMUNICATIE B.V.,
gevestigd te Veenendaal,
gedaagde,
advocaat mr. G.S.C.M. van Roeyen te 's-Hertogenbosch.

Partijen zullen hierna de Schoolkrantdrukkerij en Apprentice genoemd worden.

1. De procedure

Ter terechtzitting van 5 april 2011 heeft de Schoolkrantdrukkerij gesteld en gevorderd overeenkomstig de in fotokopie aan dit vonnis gehechte dagvaarding. Apprentice heeft verweer gevoerd met conclusie tot weigering van de gevraagde voorzieningen. De zitting is vervolgens aangehouden tot 14 april 2011, waarop partijen in de gelegenheid zijn gesteld hun standpunten nog nader toe te lichten. Beide partijen hebben producties in het geding gebracht en een pleitnota overgelegd. Door de Schoolkrantdrukkerij is tevens een conclusie van repliek overgelegd.

Ter terechtzittingen waren aanwezig:

- namens de Schoolkrantdrukkerij de heer P. van den Hoek Ostende, op de zitting van 5 april vergezeld door de heer P.G. Zegwaart (consultant marktonderzoek), bijgestaan door mrs. Hoogenraad en Den Ouden;
- namens Apprentice de heren G. Heinen en E. Teljeur (beiden directeur-groootaandeelhouder), bijgestaan door mr. Van Roeyen.

Na verder debat hebben partijen verzocht vonnis te wijzen.

2. De feiten

2.1. De Schoolkrantdrukkerij en Apprentice zijn met elkaar concurrerende bedrijven die beiden (onder meer) schoolkranten drukken die door scholen zelf zijn gemaakt. Apprentice geeft daarnaast ook het tijdschrift CJP Schoolmagazine uit.

2.2. CJP Schoolmagazine verschijnt acht keer per jaar en wordt gratis verspreid op scholen voor voortgezet onderwijs. Het wordt aan scholen ter beschikking gesteld als los boekje of door Apprentice ingeniet in een door haar te drukken schoolkrant. Apprentice verleent korting op de drukkosten aan scholen die ervoor kiezen het CJP Schoolmagazine in de schoolkrant op te nemen in een bij haar gedrukte schoolkrant.

2.3. Met betrekking tot CJP Schoolmagazine vermeldt Apprentice op haar tariefkaart onder meer het volgende:

“Schoolmagazine is een gratis blad voor middelbare scholieren dat wordt gemaakt in samenwerking met CJP en wordt verspreid op 95% van de scholen in het voortgezet onderwijs in Nederland. (...)

Oplage: 600.000 exemplaren

Bereik: 730.000

Verschijningsfrequentie: 8x per jaar

Doelgroep: Jongeren op het voortgezet onderwijs van 12-18 jaar”.

2.4. Op 21 april 2010 heeft Apprentice een persbericht verspreid met onder meer de volgende inhoud:

“80% van alle schoolkranten in het voortgezet onderwijs wordt gemaakt via Schoolmagazine. (...) In het hart van hun schoolkrant vinden de leerlingen het landelijke magazine, waarvan de redactie wordt gevoerd door CJP”.

3. Het geschil

3.1. Schoolkrantdrukkerij vordert – samengevat – dat Apprentice wordt veroordeeld

- zich te onthouden van mededelingen omtrent het verspreidingspercentage en het bereik van CJP Schoolmagazine zoals vermeld onder 2.3, en van mededelingen over het percentage schoolkranten dat via Apprentice wordt verspreid (met CJP Schoolmagazine ingeniet) zoals vermeld onder 2.4;

- zich te onthouden van het doen van andere onjuiste mededelingen in reclame-uitingen over de voornoemde onderwerpen;

- aan de Schoolkrantdrukkerij binnen tien dagen een overzicht te verstrekken van alle reclame-uitingen met een of meer misleidende mededelingen over de voornoemde onderwerpen;

-
- aan de Schoolkrantdrukkerij binnen tien dagen een overzicht te verstrekken van alle adressanten van de hiervoor bedoelde reclame-uitingen;
  - binnen twee dagen een rectificatie te plaatsen op haar website;
  - binnen vijf dagen deze rectificatie te verzenden aan de adressanten van de bedoelde reclame-uitingen;
  - binnen een week deze rectificatie op te laten nemen in het vakblad Adformatie;
  - al het voorgaande op straffe van een dwangsom;
  - met veroordeling van Apprantee in de proceskosten.

3.2. De Schoolkrantdrukkerij voert aan dat hetgeen Apprantee stelt over het verspreidingspercentage en het bereik van CJP Schoolmagazine en over het percentage schoolkranten dat via Apprantee wordt verspreid (met CJP Schoolmagazine ingeniet) onjuist is. Omdat (potentiële) cliënten van de Schoolkrantdrukkerij op grond van deze misleidende mededelingen kunnen besluiten een overeenkomst met Apprantee aan te gaan in plaats van met de Schoolkrantdrukkerij, lijdt de Schoolkrantdrukkerij schade. Daar komt bij dat door de onjuiste cijfers de advertenties in CJP Magazine gemeten naar het aantal lezers goedkoper lijken, waardoor Apprantee eenvoudiger advertenties kan verkopen en daardoor extra inkomsten kan genereren. Dat maakt het voor Apprantee mogelijk kortingen te verlenen op de drukkosten van schoolkranten, waardoor de Schoolkrantdrukkerij onrechtmatige concurrentie ondervindt. Het doen van de onjuiste mededelingen dient daarom te worden gestaakt en de onjuiste mededelingen dienen te worden hersteld, aldus de Schoolkrantdrukkerij.

3.3. Apprantee voert verweer. Zij betwist dat de door haar gedane mededelingen onjuist zijn en acht zich daarom niet gehouden deze te rectificeren.

3.4. Op de stellingen van partijen wordt hierna, voor zover van belang, nader ingegaan.

4. De beoordeling

4.1. Omdat in dit geval sprake is van een procedure waarin een voorlopige voorziening wordt gevorderd, zal de voorzieningenrechter artikel 127a lid 1 en lid 2 Rv - waarin is bepaald dat aan het niet tijdig betalen van het griffierecht consequenties worden verbonden - buiten beschouwing laten. Toepassing van deze bepaling zou immers, gelet op het belang van één of beide partijen bij de toegang tot de rechter, leiden tot een onbillijkheid van overwegende aard.

4.2. Op grond van artikel 6:194 BW is het – kort gezegd – onrechtmatig om misleidende reclame-uitingen te doen. Artikel 6:195 BW houdt ten aanzien van vorderingen die worden ingesteld op grond van de artikel 6:194 BW een omkering van de bewijslast in. Dit betekent dat op degene die de reclame-uiting doet de bewijslast rust dat die uiting juist en volledig is. In dit geschil heeft de

---

Schoolkrantdrukkerij expliciet een beroep gedaan op misleiding en derhalve op artikel 6:194 BW. Op basis van dit artikel zullen de vorderingen worden beoordeeld.

4.3. Voorshands wordt geoordeeld dat in dit geval geen sprake is van vergelijkende reclame. Van de reclame-uitingen voor de producten waar het in dit geding om gaat kan niet worden gezegd dat zij zich afzetten tegen de producten van de concurrent in die zin dat zij een betere of snellere werking claimen dan die producten van de concurrent. De claims waar het in dit geding om gaat, zien op de mate waarin een bepaald product onder de aandacht van de doelgroep, middelbare scholieren, wordt gebracht en daarmee geschikt is voor adverteerders die zich op dezelfde doelgroep richten.

4.4. Bij een geschil over misleidende reclame is het spoedeisend belang van de eisende partij bij toewijzing van de vorderingen gegeven. De (gewraakte) reclame-uitingen zijn immers, zoals ook met betrekking tot de thans ter beoordeling voorgelegde uitingen het geval is, (veelal) nog door de ontvangers van het betreffende reclamemateriaal en op het internet te zien, waardoor het gestelde onrechtmatig handelen voortduurt met mogelijk schadelijk gevolg voor de wederpartij.

4.5. Uitgaande van de in artikel 6:195 BW neergelegde bewijslastverdeling is het aan Apprentice om aan te tonen dat de door haar gedane mededelingen juist zijn.

4.6. Wat betreft de op de tariefkaart gedane mededeling dat het CJP Schoolmagazine "*wordt verspreid op 95% van de scholen in het voortgezet onderwijs in Nederland*" heeft Apprentice verwezen naar een onderzoek, uitgevoerd door communicatie- en adviesbureau Keesie Nederland B.V. (hierna: het Keesie-rapport). In dit rapport wordt gesteld dat er 1.160 scholen voor voortgezet onderwijs in Nederland zijn. Dit wordt afgezet tegen het aantal scholen waar losse nummers van Schoolmagazine worden bezorgd, namelijk 966, en het aantal scholen dat een schoolkrant bij Apprentice laten drukken waarbij het Schoolmagazine wordt ingeniet (ongeveer 100). Aldus komt Apprentice op een aantal van 1.066 scholen waar Schoolmagazine wordt bezorgd, wat bijna 92% van het totaal aantal scholen is. Nu de mededeling op de tariefkaart ook een vorm van reclame zijn is een afronding naar 95% niet misleidend te noemen, aldus Apprentice.

4.7. Volgens de Schoolkrantdrukkerij zijn de conclusies in het Keesie-rapport om meerdere redenen onjuist. Zij heeft een eigen onderzoek laten doen door De Vos & Jansen Market Research+Consultancy. Uit het door dit bureau opgestelde rapport (hierna: het De Vos & Jansen-rapport), blijkt volgens de Schoolkrantdrukkerij het volgende. In de eerste plaats wordt in het Keesie-rapport uitgegaan van een te laag aantal scholen voor voortgezet onderwijs. De oorzaak hiervan is dat in het Keesie-rapport scholen voor praktijkonderwijs niet in de totaalstelling zijn meegenomen. Scholen voor praktijkonderwijs vallen echter ook onder het voortgezet onderwijs, zodat het totaal aantal scholen moet worden gesteld

---

op 1.356. Verder stelt het De Vos & Jansen-rapport dat gebleken is dat niet alle scholen de daar afgeleverde Schoolmagazines ook daadwerkelijk onder de scholieren verspreiden, en in sommige gevallen zelfs de af te geven exemplaren niet in ontvangst willen nemen. Daarmee rekening houdend, moet het aantal scholen waar het Schoolmagazine daadwerkelijk als losse nummers onder de scholieren wordt verspreid worden gesteld op 845, en het aantal scholen waar Schoolmagazine ingeniet in de schoolkrant wordt verspreid op 108. Omdat op de meeste van die 108 scholen de schoolkrant minder vaak verschijnt dan het Schoolmagazine wordt het Schoolmagazine daar soms ook los verspreid. Ontdaan van deze dubbeltelling komt het aantal scholen waar het Schoolmagazine wordt verspreid op 868. Afgezet tegen het totaal aantal scholen is het percentage scholen waar het Schoolmagazine onder leerlingen wordt verspreid 64%, aldus de Schoolkrantdrukkerij.

4.8. Naar het oordeel van de voorzieningenrechter is Apprentice er niet in geslaagd de juistheid van haar mededeling dat het CJP Schoolmagazine "*wordt verspreid op 95% van de scholen in het voortgezet onderwijs in Nederland*" aan te tonen. Het Keesie-rapport, waar zij zich op beroept, geeft immers slechts aan op hoeveel scholen het CJP Magazine wordt bezorgd. De Schoolkrantdrukkerij heeft echter onweersproken gesteld dat niet op alle scholen waar het CJP Magazine wordt bezorgd ook daadwerkelijke verspreiding onder de leerlingen plaatsvindt, zodat het Keesie-rapport reeds hierom onvoldoende is om de juistheid van de door Apprentice gedane mededeling aan te tonen. Daar komt bij dat de aanduiding "scholen in het voortgezet onderwijs" ruimer is dan de groep scholen waarop het Keesie-rapport betrekking heeft, omdat scholen voor praktijkonderwijs buiten beschouwing zijn gelaten.

4.9. Wat betreft de mededeling dat "*80% van alle schoolkranten in het voortgezet onderwijs wordt gemaakt via Schoolmagazine. (...) In het hart van hun schoolkrant vinden de leerlingen het landelijke magazine, waarvan de redactie wordt gevoerd door CJP.*" heeft Apprentice eveneens verwezen naar het Keesie-rapport. In het Keesie-rapport staat dat het marktaandeel van Schoolmagazine als het gaat om het extern drukken van de schoolkrant ligt op 71%. Ook deze mededeling heeft een element van reclame in zich, zodat een afronding naar 80% niet misleidend is te noemen, aldus Apprentice.

4.10. De Schoolkrantdrukkerij voert aan dat het cijfer van 71% in het Keesie-rapport slechts betrekking heeft op het marktaandeel ter zake "extern gedrukte" schoolkranten terwijl de litigieuze mededeling betrekking heeft op "alle" schoolkranten, derhalve inclusief de schoolkranten die door de scholen zelf worden gedrukt. Daarnaast stelt de Schoolkrantdrukkerij dat niet alle door Apprentice gedrukte schoolkranten het CJP Magazine bevatten. Onder verwijzing naar het De Vos & Jansen-rapport stelt de Schoolkrantdrukkerij dat slechts 16% van de schoolkranten in het voortgezet onderwijs wordt gemaakt met het CJP Schoolmagazine erin geniet.

4.11. Naar het oordeel van de voorzieningenrechter heeft Apprentice niet de juistheid van haar mededeling dat “80% van alle schoolkranten in het voortgezet onderwijs wordt gemaakt via Schoolmagazine” aangetoond. Op grond van het Keesie-rapport kan dit percentage, met een ruime afronding naar boven, worden betrokken op “*extern gedrukte schoolkranten*”. Deze beperking is echter niet terug te vinden in de door Apprentice gedane mededeling, die immers spreekt van “*alle schoolkranten in het voortgezet onderwijs*”. Het Keesie-rapport toont juist aan dat deze formulering niet in overeenstemming met de feiten is.

4.12. Wat betreft de op de tariefkaart gedane mededeling dat het CJP Schoolmagazine een bereik (het aantal personen dat een editie inkijkt of leest) heeft van 730.000 lezers verwijst Apprentice eveneens naar het Keesie-rapport. Daarin is opgenomen dat via distributeurs 450.000 losse exemplaren op scholen worden bezorgd. Daarnaast worden 100.000 exemplaren ingeniet in schoolkranten. Volgens het Keesie-rapport neemt 90% van de leerlingen (derhalve 90.000) de schoolkrant mee naar huis. Uitgaande van een gemiddelde gezinsgrootte van 2,9 betekent dit dat er wat betreft die groep rekening gehouden moet worden met gemiddeld 1,9 personen als “meelezer”. Het totaal aantal lezers van CJP Magazine als bijvoegsel bij de schoolkrant komt daarmee op $100.000 + (90.000 * 1,9) = 271.000$. Opgeteld bij de exemplaren die los op scholen worden bezorgd komt het aantal lezers uit op 721.000, aldus Apprentice.

4.13. De Schoolkrantdrukkerij voert aan dat op basis van het De Vos & Jansen-rapport moet worden geconcludeerd dat het bereik slechts 131.000 is. Dit aantal is gebaseerd op een steekproef onder scholieren, waarbij gevraagd is of zij nummers van Schoolmagazine hebben gelezen of gezien. In ieder geval heeft Apprentice nagelaten een representatief onderzoek te laten verrichten door een daarin gespecialiseerde organisatie. Het Keesie-rapport kan niet als onderbouwing van de claim van Apprentice worden gebruikt. De in dat rapport meegetelde “meelezers” vallen voor een deel buiten de doelgroep. Bovendien kan op basis van het Keesie-rapport slechts worden geconcludeerd dat 90% van de scholen heeft verklaard dat leerlingen de schoolkrant mee naar huis nemen, wat niet noodzakelijkerwijs betekent dat 90% van de leerlingen dit doet, aldus de Schoolkrantdrukkerij.

4.14. De voorzieningenrechter oordeelt als volgt. Apprentice beroept zich voor de juistheid van haar mededeling onder meer op het aantal losse exemplaren dat door distributeurs op scholen wordt afgeleverd. Zoals hiervoor onder 4.8 is overwogen is tussen partijen niet in geschil dat niet op alle scholen waar het CJP Schoolmagazine wordt bezorgd ook daadwerkelijke verspreiding onder de leerlingen plaatsvindt. Derhalve kunnen de 450.000 losse exemplaren die op scholen worden bezorgd niet zonder meer bij het bereik worden meegerekend. Verder is de voorzieningenrechter met de Schoolkrantdrukkerij van oordeel dat de omstandigheid dat 90% van de scholen aangeeft dat leerlingen de schoolkrant mee naar huis nemen niet noodzakelijkerwijs met zich brengt dat 90% van de leerlingen dit doet. Daar komt bij dat in het Keesie-rapport de meelee-factor van 1,9 van toepassing wordt geacht

---

op iedere leerling. Terecht heeft de Schoolkrantdrukkerij er op gewezen dat hierbij is gedacht aan ouders, broers en zussen, maar dat de ouders niet tot de doelgroep behoren en dus niet mogen meetellen. Op grond van deze omstandigheden acht de voorzieningenrechter Apprentice evenmin erin geslaagd de juistheid van haar mededeling omtrent het bereik aan te tonen.

4.15. Uit het voorgaande volgt dat voorshands aannemelijk moet worden geacht dat in een bodemprocedure zal worden geoordeeld dat Apprentice in strijd met het bepaalde in artikel 6:194 BW heeft gehandeld. De vordering van de Schoolkrantdrukkerij inhoudende een gebod om zich van verdere openbaarmaking van deze mededelingen te onthouden zal daarom worden toegewezen.

4.16. Het daarnaast gevorderde verbod om – kort gezegd – andere onjuiste mededelingen in reclame-uitingen te doen zal niet worden toegewezen. Dit verbod is te algemeen en behelst in wezen hetzelfde als hetgeen in artikel 6:194 BW reeds is bepaald. In voorkomend geval kan de Schoolkrantdrukkerij zich daarom op dit artikel beroepen.

4.17. De reeds gedane mededelingen zal Apprentice dienen te rectificeren. De betreffende rectificatie zal door Apprentice zowel op haar website als in het blad Adformatie dienen te worden geplaatst. Naar het oordeel van de voorzieningenrechter wordt hiermee voorshands voldoende aan de belangen van de Schoolkrantdrukkerij tegemoet gekomen. Het deel van de vordering dat gericht is op afgifte van een overzicht van alle reclame-uitingen waarin de in dit geding aan de orde zijnde mededelingen zijn gedaan, en van alle ontvangers van deze reclame-uitingen alsmede tot het verzenden van een afzonderlijke rectificatie aan al deze ontvangers zal daarom worden afgewezen.

4.18. De Schoolkrantdrukkerij vordert dat in de tekst van de rectificatie behalve de onjuistheid van de gedane mededeling ook de volgens haar juiste cijfers – gebaseerd op hetgeen in het De Vos & Jansen-rapport is gesteld – worden opgenomen. Ter terechtzitting is evenwel gebleken dat Apprentice de juistheid van deze cijfers betwist. Nu gelet op de vordering in onderhavig kort geding alleen de juistheid van de door Apprentice gedane mededelingen onderwerp van geschil is, zal de voorzieningenrechter geen uitspraak doen over de door de Schoolkrantdrukkerij gepresenteerde cijfers en deze niet laten vermelden in de rectificatie. De tekst zal daarom dienen te luiden als na te melden. De gevorderde dwangsommen zullen worden gematigd en gemaximeerd als na te melden.

4.19. Apprentice zal als de merendeels in het ongelijk gestelde partij worden veroordeeld in de proceskosten van de Schoolkrantdrukkerij. De kosten aan de zijde van de Schoolkrantdrukkerij worden begroot op:

- griffierecht	EUR 568,00
- kosten dagvaarding	76,31
- salaris advocaat	<u>816,00</u>
Totaal	EUR 1.460,31

De gevorderde wettelijke rente over de proceskosten is toewijsbaar vanaf veertien dagen na de dag van de uitspraak van dit vonnis tot aan de voldoening;

5. De beslissing

De voorzieningenrechter

5.1. beveelt Apprentice met onmiddellijke ingang na betekening van dit vonnis zich te onthouden van het (laten) openbaar maken van de onjuiste mededelingen omtrent het verspreidingspercentage en het bereik van CJP Schoolmagazine zoals vermeld onder 2.3, en van mededelingen over het percentage schoolkranten dat via Apprentice wordt verspreid (met CJP Schoolmagazine ingeniet) zoals vermeld onder 2.4, in alle verschillende media;

5.2. bepaalt dat Apprentice een dwangsom verbeurt van EUR 5.000,- voor iedere overtreding van het onder 5.1 bepaalde, met een maximum van EUR 50.000,-;

5.3. beveelt Apprentice binnen twee dagen na betekening van dit vonnis op de openingspagina van de website www.apprenticeuitgevers.nl een rectificatie op te nemen en deze rectificatie 30 dagen te laten staan, goed leesbaar, gecentreerd, in zwarte letters met lettertype Arial 12 tegen een witte achtergrond, met een duidelijke rand geëncadreerd in een vlak ter grootte van minimaal één/zesde van het zonder naar beneden te scrollen zichtbare gedeelte van die homepage, waarvan de tekst, zonder enig commentaar of toevoeging in welke vorm dan ook, als volgt dient te luiden:

Rectificatie

Wij hebben de afgelopen periode via verschillende uitingen meegedeeld dat Schoolmagazine wordt verspreid op 95% van de scholen in het voortgezet onderwijs in Nederland en dat deze uitgave een bereik heeft van 730.000 lezers. Daarnaast hebben wij meegedeeld dat 80% van alle schoolkranten in het voortgezet onderwijs wordt gemaakt via Schoolmagazine. De voorzieningenrechter van de rechtbank Amsterdam heeft geoordeeld dat de juistheid van de hiervoor genoemde getallen niet kan worden aangetoond en dat deze mededelingen daarom misleidend zijn. Genoemde getallen zijn lager.

Apprentice Uitgevers

5.4. beveelt Apprentice om binnen één week na betekening van het vonnis de onder 5.3 genoemde rectificatie in zwarte letters met lettertype Arial 12 tegen een witte achtergrond, met een duidelijke rand geëncadreerd in een vlak ter grootte van minimaal één/vierde gedeelte van een pagina van het eerstvolgende nummer van het vakblad Adformatie, zonder enig commentaar of toevoeging in welke vorm dan ook, te laten plaatsen, alsmede een duidelijke vermelding van de rectificatie in de nieuwsrubriek van Adformatie online te laten plaatsen,

5.5. bepaalt dat Apprentice een dwangsom verbeurt van EUR 10.000,- per dag dat zij nalaat aan de onder 5.3 of 5.4 vermelde veroordeling te voldoen, met een maximum van EUR 100.000,-;

5.6. veroordeelt Apprentice in de proceskosten aan de zijde van de Schoolkrantdrukkerij, tot op heden begroot op EUR 1.460,31, te vermeerderen met de wettelijke rente daarover vanaf veertien dagen na de dag van de uitspraak van dit vonnis tot aan de voldoening;

5.7. verklaart dit vonnis tot zover uitvoerbaar bij voorraad;

5.8. wijst het meer of anders gevorderde af.

Dit vonnis is gewezen door mr. R.H.C. Jongeneel, voorzieningenrechter, bijgestaan door mr. J.W. Rouwendal, griffier, en in het openbaar uitgesproken op 28 april 2011.

UITGEGEVEN VOOR GROSSE
De griffier van de
rechtbank Amsterdam

type: JWR

coll:

